

Brüssel, 22.1.2014
COM(2014) 15 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Kliima- ja energiapoliitika raamistik ajavahemikuks 2020–2030

{SWD(2014) 15 final}
{SWD(2014) 16 final}

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Kliima- ja energiapoliitika raamistik ajavahemikuks 2020–2030

1. SISSEJUHATUS

Pärast ELi esimese kliima- ja energiameetmete paketi vastuvõtmist 2008. aastal on saavutatud nii mõndagi. EL püsib 2020. aasta kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja taastuvenergia eesmärkide saavutamise kursil ning tänu energiatõhusamatele hoonetele, toodetele, tööstuslikele protsessidele ja sõidukitele on tehtud märkimisväärseid edusamme energiakasutuse intensiivsuse valdkonnas. Kõnealuste saavutuste tähtsust suurendab veelgi asjaolu, et Euroopa reaalne majanduskasv on pärast 1990. aastat olnud ligikaudu 45 %. Kasvuhoonegaaside heidet, taastuvenergiat ja energiasäästu käsitlevad 20-20-20 eesmärgid on mänginud olulist rolli kõnealuse protsessi edasiviimisel ning majanduskriisi ajal pidevalt kasvanud ökotööstuse mitmesuguste valdkondade 4,2 miljoni töötaja¹ tööhõive toetamisel.

1. tekstikast. Peamised saavutused kehtivas kliima- ja energiapoliitika raamistikus

Liit on seadnud endale kolm eesmärki, mis tuleb saavutada 2020. aastaks kasvuhoonegaaside heite vähendamise (20 % võrra), taastuvenergia osakaalu suurendamise (20 % võrra) ning energiatõhususe parandamise (20 % võrra) alal. Kehtiv energia- ja kliimapoliitika aitab märkimisväärselt kaasa kõnealuste 20-20-20 eesmärkide saavutamisele.

- 2012. aastaks oli kasvuhoonegaaside heite 1990. aasta tasemega võrreldes vähenenud 18 % ja prognooside kohaselt peaks heitkogused kehtiva poliitika tulemusena olema 2020. ja 2030. aastaks vastavalt 24 % ja 32 % väiksemad kui 1990. aastal.
- Taastuvenergia osakaal energia lõpptarbimises oli 2012. aastaks kasvanud 13 %-ni ning tõuseb eeldatavasti 2020. aastaks 21 %-ni ja 2030. aastaks 24 %-ni.
- 2012. aasta lõpuks oli EL võtnud kasutusele ligikaudu 44 % kogu maailma taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiast (v.a hüdroelekter).
- ELi majanduse energiamahukus vähenes ajavahemikul 1995–2011 24 % võrra, samas kui tööstuse puhul paranes vastav näitaja 30 % võrra.
- ELi majanduse CO₂-mahukus vähenes ajavahemikul 1995–2010 28 % võrra.

Ka pärast 2008. aastat on toimunud märkimisväärseid muutusi. Kõige ilmsem on olnud majandus- ja finantskriisi mõju liikmesriikide investeerimissuutlikkusele. Fossiilkütuste hinnad on jätkuvalt kõrged, mis mõjutab negatiivselt liidu kaubandusbilanssi ja energiahindu. 2012. aastal moodustasid ELi nafta- ja gaasiimpordiga seotud kulud 400 miljardit eurot, ehk umbes 3,1 % liidu SKPst. Ülemaailmse energianõudluse puhul on oluliselt suurenenud tärgava turumajandusega riikide ning eelkõige Hiina ja India osatähtsus. Samas tekitab kodumajapidamiste ja tööstuslike tarbijate seas üha enam muret energiahindade tõus ja hinnaerinevused võrreldes mitmete liidu kaubanduspartneritega, eriti USAga. Energia siseturg on küll arenenud, kuid tekkinud on uued killustumisohu allikad. ELi heitkogustega kauplemise süsteem (HKS) ei loo piisavalt stiimuleid vähese CO₂-heittega tehnoloogiasse

¹ Eurostati andmed keskkonnatoodete ja -teenuste sektori kohta.

investeerimiseks, mistõttu suureneb tõenäosus, et uute riiklike tegevuspõhimõtete kaudu püütakse piirata turuosaliste võrdseid võimalusi, mille tagamine oli HKS-i eesmärk. Kuigi taastuvenergia tehnoloogia on välja kujunenud ja sellega seotud kulud on märkimisväärselt vähenenud, tuleb nüüd taastuvenergia allikate kiire arengu tulemusena lahendada uusi energiasüsteemi mõjutavaid probleeme. Paljud energiat tarbivad tooted on varasemast tõhusamad ja pakuvad tarbijatele võimalusi tõeliseks energia ja raha säästmiseks.

Samal ajal on veelgi kinnitust leidnud inimtegevuse tõenäoline mõju kliimamuutustele ning vajadus Maa kliima edasise muutumise ärahoidmiseks olulisel määral ja pidevalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet².

Seega on nüüd aeg mõelda järele kõnealuste arengute üle ja kaaluda, milline poliitikaraamistik tuleks kehtestada aastani 2030. Lähtuvalt sidusrühmade vastustest rohelises raamatus³ esitatud küsimustele, on vaja jätkata jõupingutusi selleks, et luua vähese CO₂-heitega majandus, mis tagab konkurentsivõimelise ja taskukohase energia kõigile tarbijatele, loob uusi majanduskasvu ja tööhõivega seotud võimalusi, suurendab energiavarustuse kindlust ja vähendab liidu kui terviku impordisõltuvust. Me peame võtma kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heidet veelgi kooskõlas kulutõhusa tegevussuunaga, mida on kirjeldatud energia tegevuskavas aastani 2050,⁴ ning võtma sellekohase otsuse vastu enne peagi algavaid läbirääkimisi rahvusvahelise kliimakokkuleppe üle. Me peame võimalikult varakult tagama reguleerimiskindluse vähese CO₂-heitega tehnoloogia arendamises osalevate investorite jaoks, et edendada teadus-, arendus- ja innovatsioonitööd ning uue tehnoloogia tarneahelate mastaabi suurendamist ja industrialiseerimist. Kõige eelnimetatu puhul tuleb rakendada lähenemisviisi, mille raames arvestatakse praeguste majanduslike ja poliitiliste oludega ning lähtutakse kehtiva poliitikaraamistikuga seotud kogemustest.

Eespool toodut arvestades peaks 2030. aasta poliitikaraamistik põhinema 20-20-20 eesmärkide täielikul saavutamisel ning järgmistel põhimõtetel.

- Võtta tuleb ambitsioonikas kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet kooskõlas 2050. aasta tegevuskavadega. Kõnealuse kohustuse täitmisel tuleks järgida kulutõhusat lähenemisviisi, mille abil saab reageerida taskukohasuse, konkurentsivõime, energiavarustuse kindluse ja säästvusega seotud probleemidele ning mis arvestab praeguste majanduslike ja poliitiliste tingimustega.
- Tuleb lihtsustada Euroopa poliitikaraamistikku ja samas edendada eesmärkide ning vahendite vastastikust täiendavust ja sidusust.
- Liikmesriikidele tuleb kõnealuses ELi raamistikus pakkuda paindlikku võimalust määrata kindlaks konkreetset nende tingimustele vastava vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku kava, eelistatav energiaallikate struktuur ja energiajulgeolekuga seotud vajadused, ning hoida kulud võimalikult väikesed.
- Tuleb tugevdada liikmesriikide vahelist piirkondlikku koostööd, et aidata neil kulutõhusamalt toime tulla ühiste energia- ja kliimaprobleemidega ning soodustada samas turgude integreerimist ja hoida ära turumoonutusi.

² Kliimamuutused 2013: reaalteaduslik alus, valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) I töörihm; kokkuvõtte poliitikakujundajatele, oktoober 2013.

³ COM(2013) 169 Roheline raamat. Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030.

⁴ KOM(2011) 885 Energia tegevuskava aastani 2050; KOM(2011) 112 Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava.

- Tuleb edendada taastuvate energiaallikate valdkonda, võttes omaks kulutõhusamal lähenemisviisil põhineva strateegia, mis tugevdab Euroopa mõõdet ning mille keskmes on energia siseturu täiendav integreerimine ja moonutusteta konkurents.
- Tuleb teha selgelt mõistetavaks energiakulusid mõjutavad tegurid, et strateegia põhineks faktidel ja tõendusmaterjalil ning oleks arusaadav, mida saab riikliku ja liidu poliitika kaudu mõjutada ja mida mitte. Oluline on hoolitseda selle eest, et raamistiku eesmärkide ja nende elluviimiseks kasutatavate vahendite kindlaksmääramisel mängiks keskset rolli ettevõtluse konkurentsivõime ja tarbijatele taskukohase energia tagamise kaalutlused.
- Tuleb edendada energiajulgeolekut ja luua vähese CO₂-heitega konkurentsivõimeline energiasüsteem, kasutades selle eesmärgi saavutamiseks ühismeetmeid, turgude integreerimist, energiainpordi mitmekesistamist, kohalike energiaallikate säästvat arendamist, vajalikku taristusse investeerimist, lõpptarbimise energiasäästu ning teadus- ja arendustegevuse toetamist.
- Investorite kindluse suurendamiseks tuleb anda juba praegu selgeid signaale selle kohta, kuidas poliitikaraamistik pärast 2020. aastat muutub ja tagada, et kehtivate eesmärkide ja vahendite märkimisväärsed muudatused ei jõustu enne seda tähtaega.
- Jõupingutused peavad liikmesriikide vahel jagunema õiglaselt, lähtuvalt nende konkreetsetest oludest ja suutlikkusest.

Käesoleva teatisega määratletakse ELi tulevase energia- ja kliimapolitiika raamistik ning algatatakse protsess, mille eesmärk on jõuda ühise arusaamani kõnealuse poliitika edendamise viisidest tulevikus.

2. RAAMISTIKU PEAMISED PUNKTID

Komisjoni rohelises raamatus kutsuti üles esitama seisukohti 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide kõige õigema valiku ja ülesehituse kohta. Sidusrühmad olid ühel meelel, et on vaja seada uus kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk, kuid selle raskusastme suhtes olid seisukohad erinevad⁵. Samuti esitati mitmesuguseid arvamusi selle kohta, kas on vajalik uute taastuvenergia ja energiatõhususe sihtide seadmine jätkuvate edusammude tagamiseks 2030. aasta perspektiivis.

Käesoleva raamistikuga koos avaldatud mõjuhindangus analüüsiti mitmesuguseid kasvuhoonegaaside heite vähendamise sihte (35 %, 40 % ja 45 %). Mõjuhindang kinnitas järeldusi, mis on esitatud energia tegevuskavas aastani 2050⁶ – vähese CO₂-heitega majandusele üleminekuga seotud kulud ei erine märkimisväärselt kuludest, mis tuleb paratamatult kanda seoses vananeva energiasüsteemi uuendamisega, fossiilkütuste hinnatõusuga ning kehtiva kliima- ja energiapolitiika järgimisega. Siiski prognoositakse ajavahemikuks kuni 2030. aastani energiasüsteemi kulude suurenemist ligikaudu 14 %-ni SKPst (2010. aastal oli vastav näitaja u 12,8 % SKPst). Samas vähenevad märkimisväärselt kütustega seotud kulud ja suurenevad suure lisandväärtusega innovatiivsetele seadmetele tehtavad kulutused, mis stimuleerivad uuenduslikesse toodetesse ja teenustesse investeerimist, aitavad kaasa töökohtade loomisele ja majanduskasvule ning parandavad liidu kaubandusbilanssi. Soodne majandusraamistik ja suunatud tööstuspolitiika meetmed, millest

⁵ http://ec.europa.eu/energy/consultations/20130702_green_paper_2030_en.htm

⁶ KOM(2011) 885

on antud ülevaade lisatud teatises tööstuse taassünni kohta,⁷ peaksid aitama tööstussektoril ja ettevõtjatel kõnealuseid võimalusi ära kasutada.

2020. aasta raamistiku rakendamisel omandatud kogemused näitavad, et kuigi Euroopa ja liikmesriikide tasandil kehtestatud sihid võivad soodustada jõuliste meetmete võtmist liikmesriikides ja arenevate tööstusharude kasvu, ei taga need alati turu integreerimist, kulutõhusust ega moonutusteta konkurentsi. Mõjuhinnangu kohaselt on kasvuhoonegaaside heite vähendamise põhieesmärgiks seadmine kõige vähemkulukas viis vähese CO₂-heitega majanduse loomiseks, mis peaks iseenesest soodustama taastuvenergia osakaalu suurenemist ning energiasäästu liidus.

Kehtivate poliitikameetmetega seotud tõendusmaterjalist ja kogemustest lähtudes teeb komisjon ettepaneku kehtestada uus ELi kasvuhoonegaasi heite vähendamise eesmärk, milleks oleks 40 %-line vähenemine võrreldes 1990. aastaga, mis jaguneks HKS-i kuuluvate ja mittekuuluvate sektorite⁸ vahel ning mis mängiks kesksel rollil ELi kliima- ja energiapoliitikas aastani 2030. HKS-i väliste sektorite eesmärk jagataks liikmesriikide vahel (vt allpool esitatud selgitust). Kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamist toetaks taastuvenergia põhieesmärk, mille kohaselt peaks taastuvenergia osakaal Euroopa tasandil tõusma vähemalt 27 %-ni ning liikmesriikidel lastaks läheneda paindlikult riiklike eesmärkide seadmisele. 2030. aastaks optimaalse energiasäästu saavutamise võimalusi analüüsitakse üksikasjalikumalt energiatõhususe direktiivi läbivaatamise käigus, mis toimub hiljem 2014. aasta jooksul.

Liikmesriikide jaoks suurenev paindlikkus kombineeritaks Euroopa tugeva avaliku halduse raamistikuga, et saavutada ELi taastuvenergia- ja energiasäästueesmärgid viisil, mis on kooskõlas riiklike ja Euroopa tasandi kasvuhoonegaaside heite sihttasemetega saavutamise ja Euroopa energiapoliitika üldisemate põhimõtetega, sealhulgas energia siseturu toimimisega ja edasine integreerimine ning konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energiasüsteemi pakkumisega.

2.1 Kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk

Komisjon teeb ettepaneku kehtestada 2030. aastaks ELi kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk, mille kohaselt tuleks heitkoguseid vähendada 1990. aastaga võrreldes 40 %. Oluline on märkida, et poliitika ja meetmed, mida liikmesriigid on rakendanud ja kavandanud seoses kasvuhoonegaaside heite vähendamise kehtivate kohustuste täitmisega, on endiselt jõus ka pärast 2020. aastat. Kui kõnealused meetmed rakendatakse täielikult ja nende tõhusust ei piira miski, peaksid heitkogused nende mõjul vähenema 32 % võrreldes 1990. aasta näitajatega. Sellise tulemuse saavutamiseks tuleb teha pidevaid jõupingutusi, kuid samas on näha, et 2030. aastaks kavandatud eesmärk on saavutatav. Siiski on oluline rakendada järjepidevat hindamist, et tagada olukord, kus arvestatakse rahvusvahelise mõõtmega ja liidu püsivust kõige vähemkulukal kursil vähese CO₂-heitega majanduse loomiseks.

ELi tasandi eesmärk tuleb jagada HKS-i ning liikmesriikide poolt ühiselt selle süsteemi välistes sektorites saavutatavate sihtide vahel. HKS-i kuuluvad sektorid peaksid ajavahemikul 2005–2030 vähendama kasvuhoonegaaside heidet 43 % võrra ja sellesse süsteemi mittekuuluvad sektorid 30 % võrra. Heitkoguste nõuetekohaseks vähendamiseks tuleb pärast 2020. aastat HKS-i kuuluvate sektorite puhul heitkoguste ülemmäära iga-aastast vähendamiskoeffitsienti tõsta praeguselt tasemelt (1,74 %) 2,2 %-ni.

⁷ COM(2014) 14

⁸ HKS-i kuuluvad sektorid hõlmavad 10 000 elektritootmise ja muu tootmisega seotud püsirajatist, mis kasutavad märkimisväärsel määral energiat.

Ka HKS-i mittekuuluvate sektorite ühine panus tuleb liikmesriikide vahel sobilikult ja õigeaegselt jaotada. Praegu lähtutakse liikmesriikidele ülesannete jagamisel nende suhtelisest jõukusest, mille aluseks on SKP inimese kohta; sellise süsteemi kasutamise tulemuseks on kohustuste varieerumine laial skaalal heitkoguste vähendamiseks 20 % võrra kuni heitkoguste suurendamiseni 20 % võrra. Komisjoni koostatud mõjuhinnangu aluseks olevas analüüsis on kirjeldatud kohustuste kulutõhusat jaotamist liikmesriikide vahel. Analüüsis kinnitatakse, et kulutõhusa jaotuse korral oleks kulud ja investeeringud suuremad madalama sissetulekuga liikmesriikides, kuid samas väheneksid liidu kui terviku kulud. See tuleneb vähemjõukate liikmesriikide suhteliselt suuremast CO₂-mahukusest ning väiksemast energiatõhususest ja investeerimissuutlikkusest. Näiteks selgub analüüsi tulemusena, et riikides, mille SKP moodustab vähem kui 90 % ELi keskmisest, tuleks ajavahemikul 2021–2030 teha investeeringuid mahus, mis ületab aastas ligikaudu 3 miljardi euro võrra ELi asjaomaste investeeringute keskmise mahu samal perioodil.

Seepärast on komisjon seisukohal, et 2030. aasta poliitikaraamistiku rakendamisel tuleks iga liikmesriigi kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi puhul jätkuvalt arvesse võtta eelnimetatud jaotustegureid ning samas tagada siseturu terviklikkus seoses näiteks energiatõhususe ja energiat tarbivate toodetega. Võttes arvesse tulevaste investeeringute tähtsust, on vaja leida lahendusi ka finantsvahendite parema kasutamise seotud küsimustele (vt allpool).

Komisjon ei pea vajalikuks pakkuda enne rahvusvahelisi läbirääkimisi välja kõrgemat nn tingimuslikku eesmärki. Kui läbirääkimiste tulemusena peaks olema vaja seada liidu jaoks ambitsioonikamad eesmärgid, võiks täiendavate kohustuste tasakaalustamiseks võimaldada juurdepääsu rahvusvahelistele arvestusühikutele.

2.2 Taastuvenergia eesmärk ELi tasandil

Taastuvenergia peab mängima olulist rolli üleminekus konkurentsivõimelisemale, turvalisemale ja säästvamale energiasüsteemile. See üleminek ei ole võimalik ilma taastuvenergia osatähtsuse märkimisväärse kasvuta. ELis kasutusele võetavad taastuvad energiaallikad aitavad vähendada ELi energiatoodete kaubandusbilansi puudujääki ning tarnekatkestustest ja fossiilkütuste muutlikest hindadest tulenevaid riske. Taastuvad energiaallikad võivad samuti edendada innovatiivse tehnoloogia arengut ning aidata kaasa töökohtade loomisele tärkavates majandussektorites ja õhusaaste vähendamisele.

Taastuvenergia kiirest kasutuselevõtust tulenevalt on juba tekkinud probleeme, eelkõige seoses elektrisüsteemiga, mida tuleks kohandada üha enam leviva haja- ja muutuvtootmisega (päikese- ja tuuleenergia). Lisaks sõltub ELis taastuvate energiaallikate arendamine enamjaolt riiklikest toetuskavadest, mis ühest küljest võimaldab arvesse võtta riiklikke ja piirkondlikke eripärasid, kuid samas võib takistada turu integreerimist ja vähendada kulutõhusust. Taastuvate energiaallikate kiire kasutuselevõtt mõjutab samuti muude ELi energiasüsteemi jaoks jätkuvalt oluliste energiaallikate konkurentsivõimet ja kahandab konkurentsivõimelisemale, turvalisemale ja säästvamale energiasüsteemile üleminekuks vajaliku tootmisvõimsusega seotud investeerimisstiimuleid.

Tulevikus tuleb taastuvenergiast saadavat kasu ära kasutada võimalikult turukesksel viisil. HKS-i toimimine ja taastuvate energiaallikate panus kasvuhoonegaaside heite vähendamisele on omavahel tihedalt seotud ja avaldavad teineteisele täiendavat mõju. Juba ainuüksi kasvuhoonegaaside heite 40 %-lise vähendamise eesmärk peaks soodustama ELis taastuvenergia osakaalu jõudmist vähemalt 27 % tasemele. Seega teeb komisjon ettepaneku seada eespool nimetatud protsendimäär ELi taastuvenergia tarbimise eesmärgiks. Kõnealune eesmärk oleks siduv ELi jaoks, kuid mitte liikmesriikide jaoks eraldi, ning selle rakendamiseks peaksid liikmesriigid endale võtma selged kohustused, mille üle nad ise

otsustaksid. Need kohustused peaksid juhinduma vajadusest jõuda ühiselt ELi tasandil kehtestatud sihini ning arendada edasi meetmeid, mida liikmesriigid peaksid võtma oma kehtivate 2020. aasta eesmärkide täitmiseks. Uued 2030. aastaks võetavad kohustused vaadatakse läbi punktis 3 kirjeldatud juhtimisprotsessi raames ning vajadusel täiendatakse neid ELi meetmete ja vahenditega, et tagada ELi eesmärgi saavutamine.

ELi tasandil seatav eesmärk soodustab taastuvenergiaga seotud investeeringute jätkumist, mis tähendab seda, et näiteks elektrisektoris tõuseks taastuvenergia osakaal praeguselt 21 %-lt 2030. aastaks 45 %-ni. Erinevalt praegusest raamistikust ei kehtestataks liikmesriikide eesmärke ELi õigusaktidega liidu eesmärgi põhjal, mis jätaks liikmesriikidele rohkem võimalusi saavutada oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid võimalikult kulutõhusalt, võttes arvesse konkreetseid kohalikke olusid, energiaallikate struktuuri ja taastuvenergia tootmise suutlikkust.

Komisjoni arvates ei ole vaja kehtestada pärast 2020. aastat uusi eesmärke seoses taastuvenergia ega transpordisektoris või mis tahes muus allsektoris kasutatavate kütuste kasvuhoonegaaside heite mahukusega. Maakasutuse kaudsete muutuste tagajärjel tekkinud heite minimeerimist käsitlev hinnang näitas selgelt, et esimese põlvkonna biokütuste mõju transpordisektori CO₂-heite vähendamisele on piiratud. Näiteks on komisjon juba osutanud, et toidukultuuridel põhinevate biokütuste puhul tuleks pärast 2020. aastat riiklike toetuste andmist vältida⁹. Transpordisektori probleemide lahendamiseks 2030. aasta perspektiivis ja edaspidi on vaja alternatiivseid taastuvkütuseid ning mitmeid sihtotstarbelisi poliitikameetmeid, mis põhinevad transpordipoliitika valgel raamatul. Poliitika arendamisel tuleks terviklikuma ja ühtsema lähenemisviisi raames esmatähtsaks pidada transpordisüsteemi tõhususe suurendamist, elektrisõidukite, teise ja kolmanda põlvkonna biokütuste ning muude alternatiivsete ja säästvate kütuste edasiarendamist ja laialdasemat kasutuselevõttu. Selline lähenemisviis on kooskõlas alternatiivkütuste strateegiaga¹⁰ ja seda tuleks arvesse võtta tulevikus pärast 2020. aastat kehtivate asjakohaste õigusaktide ülevaatamise ja läbivaatamise puhul.

Lisaks suuremale paindlikkusele, mis liikmesriikidele jäetakse, tuleb panna rohkem rõhku energia siseturu lõplikule väljakujundamisele. Mitmesuguseid liikmesriikide toetuskavasid tuleb muuta otstarbekamaks, et suurendada nende kooskõla siseturuga ja kulutõhusust ning tagada investorite jaoks suurem õiguskindlus. Euroopa taastuvate energiaallikate eesmärgi saavutamine tagatakse uue juhtimisraamistikuga, mis põhineks liikmesriikide poolt allpool kirjeldatud viisil koostatud riiklikel konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energia kavadel. Mõned liikmesriigid on juba kehtestanud 2030. aastaks ja sellele järgnevas perioodiks ambitsioonikad taastuvate energiaallikatega seotud eesmärgid, mis aitavad märkimisväärselt kaasa ELi eesmärgi saavutamisele. Iga liikmesriik peaks selgelt väljendama oma pühendumust taastuvate energiaallikate kasutamisele ning näitama, kuidas kõnealused energiaallikad kasutusele võetakse, võttes arvesse vajadust järgida konkurentsieeskirju ja riigiabi eeskirju, et hoida ära turumoonutusi ja tagada allpool punktis 2.5 kirjeldatud kulutõhusus.

Samas peavad EL ja liikmesriigid arendama edasi oma poliitikaraamistikke, et hõlbustada energiataristu muutmist, mille tulemusel luuakse rohkem liikmesriikide vahelisi võrguühendusi, suurendatakse salvestuspotentsiaali ja luuakse nõudluse haldamiseks arukad võrgud ning tagatakse seeläbi kindel energiavarustus süsteemis, kus on suurem osakaal muutlikel taastuvatel energiaallikatel.

⁹ COM(2012) 595

¹⁰ COM(2013) 17

Selline lähenemisviis tähendab, et taastuvaid energiaallikaid käsitlev direktiiv tuleb põhjalikult läbi vaadata 2020. aastale järgnevat perioodi silmas pidades, et võimaldada ELil kasutada 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks vajalikke vahendeid. Samuti on vaja biomassi ressursitõhusa kasutamise maksimeerimiseks täiustada biomassipoliitikat, et saavutada tulemuslik ja kontrollitav kasvuhoonegaaside vähenemine ning võimaldada ausat konkurentsi biomassiresursside eri kasutusviiside vahel ehitussektoris, paberi- ja tselluloositööstuses ning biokeemilise ja energiatootmise valdkonnas. Samuti tuleks poliitikaraamistiku väljatöötamise käigus soodustada säästvat maakasutust, metsade säästvat majandamist kooskõlas ELi metsastrateegiaga¹¹ ja käsitleda maakasutuse kaudse muutumise mõju samamoodi nagu biokütuste puhul.

2.3 Energiatõhusus

Suurem energiatõhusus on hädavajalik kõigi ELi kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamisel, aidates kaasa konkurentsivõime edendamisele, energiavarustuse kindluse suurendamisele ja vähese CO₂-heitega majandusele üleminekule. Energiatõhususe tähtsuse suhtes valitseb ulatuslik poliitiline üksmeel. ELi energiatõhususe eesmärk ei ole siduv ja selle täitmise poole aitavad liikuda konkreetset poliitikameetmeid nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil, sealhulgas kodumajapidamis- ja tööstusseadmeid, sõidukeid ja hooned käsitlevad meetmed. Energiatõhususe direktiivis on ELi energiasäästu käsitletud terviklikumalt. Kuigi direktiivi ülevõtmistähtaeg on alles 2014. aasta juuni (ja kõik liikmesriigid ei ole veel direktiivi rakendanud), palusid nõukogu ja Euroopa Parlament viia läbi hindamine 2014. aasta keskpaigaks. Selle hindamise käigus vaadeldakse 2020. aasta eesmärgi saavutamise suunas tehtud edusamme. Praeguste prognooside kohaselt ei suudeta energiatõhususe 20 %-lise suurendamise eesmärki saavutada. Pärast läbivaatamist kaalub komisjon, kas on vaja teha ettepanekuid energiatõhususe direktiivi muutmiseks.

Kõnealust läbivaatamist on vaja selleks, et kehtestada tulevase energiasäästustrategia täpne eesmärk ning selle saavutamiseks vajalikud meetmed. Hindamine põhineb käesoleva teatise aluseks oleval analüüsil ning kasvuhoonegaaside vähendamise ja taastuenergia sihtidel ja eesmärkidel. Energia säästmise peaks toetama liikmesriikides taastuenergia kasutuselevõttu mis on osa liikmesriikide kasvuhoonegaaside heite vähendamise kavades. Nendes kavades peaks samuti olema kindlaks määratud riiklikud energiatõhususe parandamise meetmed. Komisjoni analüüs näitab, et kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 40 % võrra peaks energiasäästu tase 2030. aastaks tõusma ligikaudu 25 %-ni.

Mõnes sektoris, näiteks tööstuse ja sõiduautode puhul tuleb viimastel aastatel tehtud edusamme jätkata, samas kui sellistes valdkondades nagu hooned, muud transpordiliigid ning elektriseadmed peab jõupingutusi praegusega võrreldes olulisel määral kiirendama, et leida rakendust märkimisväärsele kasutamata potentsiaalile. Selleks on ehitussektoris vaja teha suuri investeeringuid (mille tulemusena vähenevad jooksevkulusid), kehtestada raamtingimused ja jagada teavet, mis julgustab tarbijaid kasutama innovaatilisi tooteid ja teenuseid, ning rakendada asjakohaseid rahastamisvahendeid, et tagada kõigile energiatarbijatele kasu toimuvatest muutustest.

EL peab jätkuvalt toetama liikmesriikide jõupingutusi, kehtestades kogu ELi hõlmavad ambitsioonikad energiatõhususe nõuded kodumasinatetele, seadmetele ja hoonetele ning CO₂-heite normid sõidukitele. Siseturu mastaabisäästu kaudu võivad kõnealused meetmed kasuks tulla ELi tootjatele ja aidata neil säilitada juhtpositsiooni tehnoloogia valdkonnas.

¹¹ COM(2013) 659

Läbivaatamise käigus kaalutakse samuti, kas parim võrdlusalus, millele 2030. aasta eesmärk rajada, oleks majanduse ja majandussektorite energiamahukuse paranemise näitaja, absoluutse energiasäästu näitaja või nende kahe näitaja kombinatsioon.

2.4 Heitkogustega kauplemise süsteemi reform

Aastal 2012 avaldas komisjon aruande CO₂-turu toimimise kohta ja pakkus välja mitu võimalust, kuidas lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) kogunenud ülejääki vähendada. Selle ülejäägi tekkepõhjused on majandustegevuse aeglustumine majanduskriisi ajal, rahvusvaheliste arvestusühikute kasutamise lihtsus ja vähemal määral ka koostoime muude kliima- ja energiapoliitika meetmetega. Samuti esitas komisjon 2012. aastal ettepaneku anda komisjonile õigus lükata edasi 900 miljoni LHÜ müük enampakkumisel aastateni 2019–2020. Euroopa Parlament ja nõukogu kiitsid kõnealuse ettepaneku heaks 2013. aasta detsembris.

Kuigi see on oluline samm edasi, säilib LHÜde struktuuriline ülejääk ka 2020. aasta järgse kauplemisperioodi jooksul (neljas etapp), kui ei võeta täiendavaid meetmeid HKS-i ümberkorraldamiseks. Eeldatavasti väheneb sel juhul ka edaspidi süsteemi tähtsus CO₂-heite vähendamist toetavate investeeringute tehnoloogianeutraalse, kulutõhusa ja kogu ELi hõlmava edendajana. Sidusrühmade vastustest komisjoni rohelisele raamatule selgus, et valitseb laialdane konsensus, mille kohaselt HKS peaks jääma vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku saavutamise keskseks vahendiks. HKS tuleb taas mõjusamaks vahendiks muuta, et tagada süsteemi tõhusus CO₂-heite vähendamist toetavate investeeringute edendamisel ühiskonna jaoks kõige vähemkulukal moel. Komisjon on seisukohal, et parim viis nimetatud eesmärgi saavutamiseks on luua 2021. aastal algava neljanda kauplemisperioodi hakul turustabiilsusreserv. Asjakohast õigusakti käsitlev ettepanek esitatakse koos käesoleva teatisega¹². Turustabiilsusreservi abil kohandataks automaatselt enampakkumisel müüdavate LHÜde pakkumist vastavalt eelnevalt kehtestatud eeskirjadele ning vähendataks turušokkide mõju ja suurendataks turu stabiilsust. Kõnealune süsteem ei võimaldaks ei võimalda pakkumise suunatud juhtimist. Reserv oleks samuti paindlik vahend lubatud heitkoguse ühikute pakkumise suurendamiseks nõudluse äkilise ja ajutise kasvu korral, mis võimaldaks leevendada suurenenud nõudluse mõju tööstusele ja sektoritele, mida ohustab kasvuhooonegaaside heite ülekandumine.

Kuna turustabiilsusreserv käivituks alles 2021. aastal, on vaja erisätteid, mis võimaldaksid toime tulla pakkumise maksimaalse tasemega, milleni võidakse jõuda 2020. aastal selliste LHÜde tagasikandmise tõttu, mille enampakkumisel müümine ajutiselt edasi lükati kolmanda kauplemisperioodi lõpus, ja muude kauplemisperioodide vahelisest üleminekust tulenevate mõjude tagajärjel.

2.5 Konkurentsi tagamine integreeritud turgudel

Nii elektri- kui ka gaasienergia siseturu väljakujundamine on komisjoni jaoks jätkuvalt esmatähtis ülesanne. Konkurentsivõimeline ja integreeritud energia siseturg loob energiapoliitika eesmärkide kulutõhusaks saavutamiseks vajaliku keskkonna ja kulusignaali.

Hiljuti võttis komisjon konkurentsi moonutava mõju vähendamiseks vastu suunised, mis käsitlevad riiklikku sekkumist elektrienergia turgudel¹³. Ka energeetika ja keskkonna valdkondade riigiabi käsitlevad suunised peavad muutuma, et soodustada rohkem turule orienteeritud lähenemisviise, milles kajastub energiatehnoloogia arenev kulustruktuur ning siseturu suurenev kulupõhine konkurentsivõime. Nii tuleks ajavahemikul 2020–2030 järkjärgult täielikult lõpetada valmis energiatehnoloogia, sealhulgas taastuvenergiaga seotud

¹² COM(2014) 20

¹³ COM(2013) 7243

valmis tehnoloogialahenduste subsideerimine. Endiselt oleks lubatud toetada uut ja arenevat tehnoloogiat, millel on märkimisväärne potentsiaal aidata kulutasuvalt kaasa taastuvenergia mahu suurenemisele. Komisjon peab parajasti konsultatsioone seoses keskkonda ja energiat käsitlevate aastani 2020 kehtivate riigiabi suuniste läbivaatamisega¹⁴.

Energia siseturg on aidanud energia (eelkõige elektri) hulгимүүгihinna viimase viie aasta jooksul kontrolli all hoida, vaatamata fossiilkütuste kasutamisega seotud kulude suurenemisele. Tuule- või päikeenergia üha suurenev maht on aidanud kaasa hulгимүүгihindade langemisele eelkõige piirkondades, kus kõnealuste taastuvate energiaallikate osakaal on suur, põhjustades samas hinnatõusu jaeturul, kus toetuskavadest tulenevad kulud kanduvad edasi tarbijatele. Lisaks iseloomustab enamikes liikmesriikides jaesektorit endiselt turu kontsentratsiooni ja hinna reguleerimise kõrge tase, mis piirab konkurentsi ja tarbijate valikuvõimalusi. Gaasi ja elektrienergia jaotamine on samuti loomulik monopol, kus kontsessioonilepinguid tuleb sõlmida mittediskrimineerival ja konkurentsil põhineval viisil.

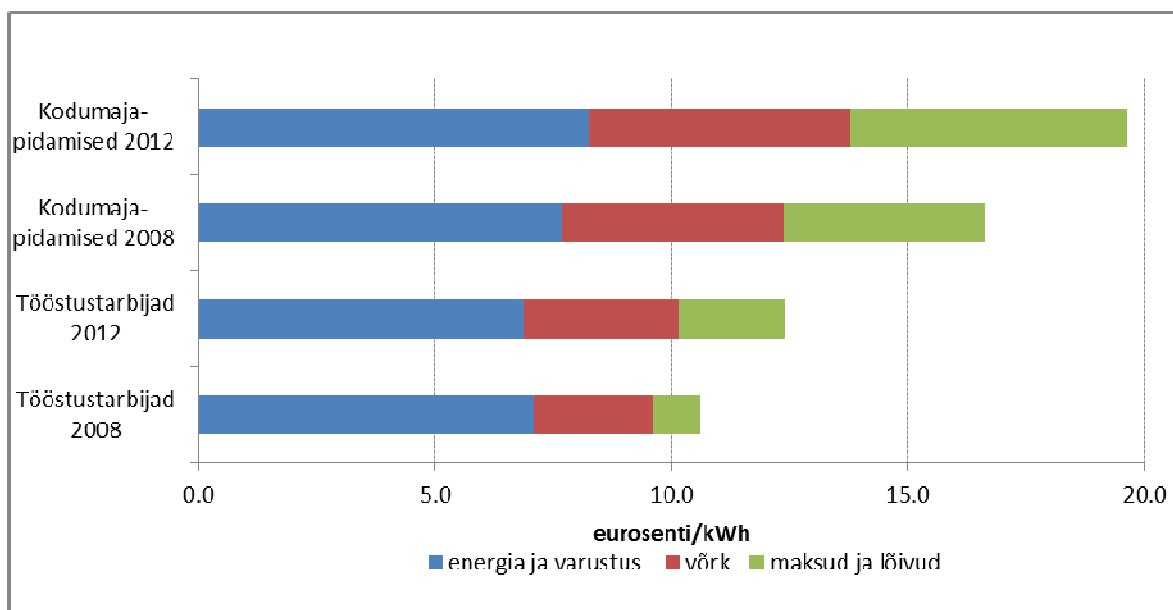
Energia siseturu kõrge konkurentsitas on vajalik kõigi ELi 2030. aasta energiapoliitika eesmärkide poole liikumiseks. Just konkurents on peamine vahend energiahindade piiramisel ettevõtjate ja kodumajapidamiste jaoks. Täielikult integreeritud ja konkurentsil põhinev energiaturg võiks tänasega võrreldes 2030. aastaks kaasa tuua kulude vähenemise 40–70 miljardi euro võrra. Et tarbijad saaksid vabastatud energiaturgudest täit kasu, peavad elektrienergia ja gaasi jaeturud muutuma paindlikumaks ja konkrentsile avatumaks. Tarbijatel peab olema juurdepääs tarbimisandmetele ja vabadus valida sobiv energiateenuseosutaja või toota ise säästvat energiat. Komisjon jätkab elektrienergia ja gaasi jae- ja hulgiturgude kontsentratsiooni seiret ning tagab ka edaspidi monopolidevastase võitluse ja ühinemiste kontrolli tõhususe.

2. tekstikast. Kodumajapidamistele ja tööstustarbijatele pakutava elektri jaehinna kaalutud keskmise muutused ELis aastatel 2008–2012.

Gaasi ja elektrienergia hinnad (sh maksud ja tasud) on ajavahemikul 2008–2012 tööstustarbijate jaoks kasvanud vastavalt 3,3 % ja 15 % ning kodumajapidamiste jaoks kasvanud vastavalt 13,6 % ja 18 %.

¹⁴

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_state_aid_environment/index_en.html

Allikas: Eurostat. Sisaldab kodumajapidamiste puhul makse; ei hõlma tööstustarbijate puhul käibemaksu ega muid tagastatavaid makse, muid tööstusele pakutavaid vabastusi ei ole arvesse võetud (andmed puuduvad).

Maksud ja lõivud moodustavad umbes 30 % kodumajapidamiste lõplikust elektrihinnast (2008. aastal oli see näitaja 26 %) ning ligikaudu 18 % tööstustarbijate elektrihinnast. Kõnealusel ajavahemikul suurenes tööstustarbijate elektrihinna maksude ja lõivude osa ELi kaalutud keskmisena väljendatuna 127 %. (Kuigi järjepidevad riiklikud andmed puuduvad, pakuvad mitmed liikmesriigid märkimisväärseid vabastusi maksudest ja lõivudest). Energiaga seotud kulud püsisid suhteliselt stabiilsena, moodustades umbes poole kodumajapidamiste ja tööstuslike tarbijate elektriarvest. Ülejäänud osa elektriarvest moodustasid võrgukulud.

Elektrikulude kõigi komponentide osakaal varieerub liikmesriigiti olulisel määral ning see on energia siseturu seisukohast problemaatiline. Näiteks 2012. aastal moodustasid maksud ja lõivud eri riikides 5–56 % kodumajapidamiste elektrihinnast.

2.6 Konkurentsivõimeline ja taskukohane energia kõigile tarbijatele

Energia on oluline liikmesriikide majandusliku konkurentsivõime seisukohast, sest see mõjutab tööstussektori tootmiskulusid ja teenuste hinda ning leibkondade ostujõudu. Viimastel aastatel on suurenenud ELi ja mitmete liidu peamiste kaubanduspartnerite energiahindade erinevus. Kildagaasi kättesaadavus USAs on oluliselt vähendanud sealseid maagaasihindu ja maagaasist toodetava elektrienergia hinda. Hinnaerinevused selliste riikidega nagu Hiina ja Korea ei ole suurenenud, kuid tingimused on endiselt suhteliselt ebasoodsad. Sellised energiahindade erinevused võivad vähendada tootmise ja investeringute taset ning muuta maailmakaubanduse struktuuri, kui erinevuste kompenseerimiseks ei suurendata energiatõhusust.

See oht on eriti suur rahvusvahelisele konkurentsile avatud tööstusharude puhul, kus energiakulude osatähtsus on suur. Samas on ELi tootmissektori energiaga seotud tegevuskulud toodangu ja lisandväärtusega võrreldes väikesed. See tuleneb peamiselt tööstusliku tootmise madalast energiamahukusest ning kõrgema lisandväärtusega toodetele keskendumisest. Töötlev tööstus on energiahindade tõusule reageerinud pideva energiamahukuse parandamisega, mistõttu on säilitatud suhteliselt soodne positsioon. Alates 2005. aastast on aga toimunud ümberstruktureerimine väiksemate energiakuludega sektorite

suunas. Kuigi USA on parandanud oma energiakaubanduse bilanssi, ei ole USA ja ELi suhtelisi positsioone silmas pidades veel toimunud olulist nihet ELi ja USA kaubavahetuse bilansis ega märkimisväärseid muutusi töötleva tööstuse üldises struktuuris. Sellest ei tohiks järeldada, et kõnealused mõjud ei võiks energiahindade erinevuse süvenemise tagajärjel ilmned, eelkõige kuna energiatõhususe suurenemine võib aeglustuda.

Energihindade ja kulude analüüs (mis avaldatakse koos käesoleva teatisega)¹⁵ näitab, et energiatõhususe suurenemise tulemusena on kõrgemate energiahindade ja HKSi põhjustatud süsinikdioksiidi hinnatõusu otsene mõju ELi suhtelisele konkurentsivõimele olnud väike. Mõju erineb aga valdkonniti ja kaudsed tegurid, näiteks elektrienergiaga seotud kulude tõus, on mõjutanud selliseid elektrimahukaid tööstussektoreid nagu alumiiniumitootmine. Positiivset mõju on avaldanud ka kehtiv kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ärahoidmise poliitika, näiteks LHÜde tasuta eraldamine HKSi. Kõik tulevikustsenaariumid näitavad, et ELis tekib surve energiakulude suurenemiseks, mis tuleneb muu hulgas vajadusest vahetada välja vananev taristu, fossiilkütuste hinna kasvutendentsist, kehtiva kliima- ja energiapoliitika rakendamisest ning süsinikdioksiidi hinnatõusu mõjudest.

Seepärast oleks mõistlik säilitada kuni kolmanda kauplemisperioodi lõpuni kehtiv poliitikaraamistik nende tööstussektorite puhul, kus kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht on suurim. Seega kavatseb komisjon esitada asjakohasele regulatiivkomiteele otsuse eelnõu selliste sektorite loetelu läbivaatamise kohta, mille puhul kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu peetakse märkimisväärseks. Eelnõu kohaselt jääksid kehtima praegused kriteeriumid ja eeldused. See tagaks loetelu järjepidevuse. Kui võrreldavaid jõupingutusi ei tehta teistes tähtsamates majandusriikides, siis tuleb Euroopa energiamahukate tööstusharude konkurentsivõime tagamiseks ka pärast 2020. aastat rakendada samalaadseid põhimõtteid (sealhulgas täiustatud ja eesmärgipärasemat süsteemi LHÜde tasuta eraldamiseks). Komisjon jälgib ka edaspidi kasvuhoonegaaside heite ülekandumist käsitlevate eeskirjade kohaldamist ja muid asjakohaseid meetmeid, et võtta käesoleva raamistiku rakendamisel arvesse üldist majanduslikku olukorda ning rahvusvahelistel kliimaläbirääkimistel saavutatud edu.

2.7 Energiavarustuse kindluse suurendamine

Energiavarustuse kindlus tähendab kõikidest allikatest pideva ja piisava energiavarustuse tagamist kõikidele kasutajatele. Rahvusvahelise Energiaagentuuri fossiilkütuseid käsitleva prognoosi kohaselt tõuseb ELi sõltuvus imporditavast naftast praeguselt 80 % tasemelt aastaks 2035 rohkem kui 90 %-ni. Samamoodi suureneb eeldatavasti sõltuvus imporditavast gaasist 60 %-lt enam kui 80 %-le. Suurenev energianõudlus kogu maailmas ja ebapiisav konkurents ELi energiaturgudel on hoidnud toorainehinnad kõrged. Aastal 2012 ulatusid Euroopa nafta- ja gaasiimpordi kulud üle 400 miljardi euron, mis moodustas umbes 3,1 % ELi SKPst; ajavahemikul 1990–2011 oli vastav näitaja keskmiselt 180 miljardit eurot. Selline olukord suurendab ELi haavatavust energia tarne- ja hinnašokkide suhtes.

Liidu energiavarustuse kindluse suurendamise meetmed peavad järgima kolmetasandilist lähenemisviisi. Esiteks on ELi nafta- ja gaasitoodangu vähenemisega seoses hädavajalik omamaiste säästvate energiaallikate veelgi ulatuslikum kasutuselevõtmine. Oma panuse selle eesmärgi saavutamisse võivad sõltuvalt liikmesriigi energiaallikate struktuuri käsitlevatest eelistustest ning moonutamata konkurentsiga integreeritud turu tingimustes anda taastuvad energiaallikad, konventsionaalsete ja mittekonventsionaalsete fossiilkütuste (peamiselt maagaasi) kodumaised varud ning tuumaenergia. Omamaiste energiaallikate kasutamise puhul tuleks järgida liidu kehtivate õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustuste raamistikku, näiteks G20 otsust fossiilkütuste subsideerimise järkjärgulise lõpetamise kohta. Komisjon on

¹⁵ COM(2014) 21; SWD(2014) 19; SWD(2014) 20.

kehtestanud ja käesolevale teatisele lisanud kildagaasi turvalise ja keskkonnaohutu kasutamise raamistiku¹⁶.

Teiseks peavad liikmesriigid tegutsema ühiselt, et mitmekesistada fossiilkütuseid tarnivate riikide ja tarneteede valikut. Konkurentsi energiaturul tuleb samuti tõhustada suurema liberaliseerimise kaudu ning energia siseturu lõpliku väljakujundamise teel, mis hõlmab energiatranspordi taristu, näiteks liikmesriikide vaheliste võrguühenduste arendamist, millest võib olla rohkem kasu varustuskindluse tagamisel kui omamaise tootmisvõimsuse toetamisel. Energiataristu määruse kohaselt kokkulepitud ühist huvi pakkuvate projektide tulemusel peaksid enamik liikmesriike saavutama 2002. aastal kinnitatud sihttaseme, mille kohaselt võrkudevahelised ühendused peaksid moodustama 10 % liikmesriigi olemasolevast tootmisvõimsusest.

Kolmandaks on vaja teha rohkem jõupingutusi majanduse energiatõhususe kulutõhusaks suurendamiseks ning energiasäästu tekitamiseks hoonete, toodete ja protsesside energiatõhususe parandamise kaudu. Energiasäästupoliitika läbivaatamine 2014. aastal annab rohkem selgust kõnealuses valdkonnas tulevikus võetavate meetmete ja seatavate eesmärkide suhtes.

3. 2030. AASTA RAAMISTIKU JUHTIMINE EUROOPA TASANDIL

3.1 Riiklikud konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energia kavad

Kuigi liikmesriikidel on vaja paindlikkust enda energiaallikate struktuuri ja eelistustega kõige paremini sobivate poliitikameetmete valimiseks, peab selline paindlikkus olema kooskõlas turu suurema integreerimise ja konkurentsile avamisega ning ELi tasandi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks.

Komisjon on arvamusel, et 2020. aastale järgnevat perioodi silmas pidades on vaja lihtsustada ja ühtlustada praeguste taastuenergia, energiatõhusust ja kasvuhoonegaaside vähendamist käsitlevate eraldi aruandlusmenetluste süsteemi ning luua koos liikmesriikidega konsolideeritud juhtimisprotsess. Asjaomased eesmärgid saavutatakse mitmesuguste liidu meetmetega ning liikmesriikide meetmetega, mida on kirjeldatud riiklikes konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energia kavades ning mis aitaksid:

- tagada ELi kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamise;
- muuta liikmesriikide lähenemisviisid sidusamaks;
- edendada turu edasist integreerimist ja konkurentsile avamist;
- pakkuda investoritele kindlustunnet seoses 2020. aastale järgneva perioodiga.

Kõnealustes kavades tuleks kindlaks määrata selge lähenemisviis seoses kasvuhoonegaaside heite vähendamisega HKS-i mittekuuluvates sektorites, taastuenergia, energiasäästu, energiajulgeoleku, teadusuuringute ja innovatsiooni ning muude oluliste otsustega, mis käsitlevad näiteks tuumaenergiat, kildagaasi ning CO₂ sidumist ja säilitamist. Kindel eesmärk peaks olema investorite kindlustunde ja läbipaistvuse suurendamine; sidususe, ELi koordineerimise ja seire tõhustamine, sealhulgas kõnealuste kavade hindamine lähtuvalt liidu tasandi kliima- ja energiaeesmärkidest, ning liikumine energia siseturu ja riigiabi suuniste eesmärkide täitmise poole. Vaja on selget juhtimisstruktuuri, mis hõlmaks komisjoni juhtimisel toimuvat liikmesriikide kavade järkjärgulist hindamist eelnimetatud ühiste teemade alusel, ning vajadusel ettepanekute esitamist.

¹⁶ COM(2014) 23, C(2014) 267

Kõnealuse protsessi rakendamist võib ette näha kolmes etapis.

1. etapp. Komisjon töötab välja uut juhtimisprotsessi ning eelkõige riiklike kavade sisu käsitlevad üksikasjalikud suunised.

On oluline määrata kindlaks kavade ulatus ja eesmärgid ning nende toimimise raamtingimused. Kavade sisu peaks hõlmama konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energiasüsteemi olulisi aspekte ning kirjeldama liikmesriikide panust ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisse. Eelkõige kirjeldaksid kavad seda, kuidas liikmesriik kavatseb kasvuhoonegaaside heidet vajalikul määral vähendada ning sisaldaksid teavet selle kohta, millised taastuvenergia kasutamise ja energiasäästu eesmärgid kavatseb liikmesriik saavutada 2030. aastaks, võttes arvesse kehtivaid ELi õigusakte ja poliitikat. Lisaks sellele peaksid kavad kirjeldama riiklikku energiaallikate struktuuri mõjutavaid strateegiaid, nagu tuumaenergia tootmisvõimsuse loomine, CO₂ sidumise ja säilitamise rakendamine, üleminek vähem CO₂-heidet tekitavatele kütustele, omamaiste energiavarude kasutuselevõtmine, taristukavad, näiteks uute võrkudevaheliste ühenduste loomine, otsese või kaudse mõjuga riiklikud maksu- ja toetuskavad, arukate võrkude kasutuselevõtt jne.

2. etapp. Liikmesriikide kavade järkjärguline koostamine.

Kavade koostamise üks peamisi elemente peaks olema konsulteerimine naaberriikidega. Soodustada tuleks piirkondlikke lähenemisviise (mille tugipunktiks on näiteks piirkondlikud elektritootjad), mis aitavad turu edasisele integreerimisele kaasa taastuvate energiaallikate kasutamist käsitlevate ühiste otsuste, turgude tasakaalustamise, piisava tootmise ja võrkudevaheliste ühenduste rajamise kaudu. Liikmesriikide koostöö suurendab ka investeringute tulemuslikkust ja jaotusvõrgu stabiilsust.

3. etapp. Liikmesriikide kavade ja kohustuste hindamine.

Kolmandas etapis vaataks komisjon riiklikud kavad läbi, et hinnata, kas üksikute liikmesriikide meetmed ja kohustused on piisavad liidu kliima- ja energiasihtide ja -eesmärkide saavutamiseks. Kui kava hinnatakse ebapiisavaks, algatatakse asjaomase liikmesriigi puhul põhjalikum järkjärguline protsess, mille eesmärk oleks kava täiustamine.

Üldjuhul on komisjon seisukohal, et riiklikud kavad peaks olema täielikult toimivad juba enne 2020. aastat, et suunata aegsasti liikmesriikide meetmeid ajavahemikuks 2020–2030 ja soodustada investeringuid. Samuti tuleks ajavahemikuks kuni 2030. aastani vähemalt ühel korral ette näha riiklike kavade ajakohastamine, mis võimaldaks võtta arvesse muutunud asjaolusid viisil, mis vastab investorite õiguspärastele ootustele.

Kuigi kõnealuse juhtimisprotsessi ja Euroopa poolaasta aruandluse raames käsitletava riikide poliitika vahel on selgeid seoseid ja vastastikuse täiendavuse elemente, leiab komisjon, et neid kahte protsessi, mis küll üksteist täiendavad, tuleks energeetika ja kliimavaldkonna eripära ning protsesside erinevat sagedust arvesse võttes hallata eraldi. Kui peaks selguma, et kavandatud koostööl põhinev lähenemisviis ei ole tõhus, võib tulevikus tekkida vajadus juhtimisstruktuuri sätestamiseks õigusaktides. Komisjon töötab välja oma ettepanekud kõnealuse juhtimisstruktuuri kohta, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, liikmesriikide ja sidusrühmade arvamusi.

3.2 Konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energia näitajad ja eesmärgid

Kuigi taastuvate energiaallikate suurem osakaal ja tõhusam energiasüsteem edendavad nii konkurentsivõimet kui ka energiavarustuse kindlust (millele lisandub nende positiivne mõju kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitele), ei piisa neist üksi, et eelnimetatud eesmärgid 2030. aastaks igakülgselt saavutada. Aja jooksul tehtud edusammude hindamiseks ja

edaspidise poliitilise sekkumise põhjendamiseks on vaja olulistel näitajatel põhinevat süstemaatilist järelevalvet. Oluliseks tuleks pidada järgmisi näitajaid.

- Energiahindu ja -kulusid käsitleval aruandel põhinevad andmed ELi ja tema peamiste kaubanduspartnerite energiahindade erinevuste kohta.
- Jälgida tuleks ka energiaimpordi mitmekesistamist ning omamaiste energiaallikate osakaalu energiatarbimises kuni 2030. aastani.
- Arukate võrkude ja liikmesriikide vaheliste võrguühenduste kasutuselevõtt, mis peaks toimuma eriti kiiresti nende liikmesriikide vahel, kes on kõige kaugemal kokkulepitud eesmärgist, mille kohaselt peaksid võrkudevaheliste ühenduste maht moodustama vähemalt 10 % liikmesriigi olemasolevast tootmisvõimsusest.
- ELi energiaturgude liitmine, mis tugineb ELi õigusaktidest tuleneval gaasi- ja elektriturgude liberaliseerimisel.
- Konkurents ja energiaturgude kontsentratsioon riiklikul tasandil ning piirkondades, kus turgude liitmine toimib hulgimüügi tasandil.
- Tehnoloogiline innovatsioon (uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud, ELi patendid, tehnoloogialahenduste konkurentsiolekord võrreldes kolmandate riikidega).

Komisjon koostab eespool nimetatud näitajate kohta perioodilisi aruandeid ja kavandab vajaduse korral kaasnevaid meetmeid.

4. PEAMISED TÄIENDAVALD POLIITIKAMEETMED

4.1 Transport

Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava käsitlevas valges raamatus¹⁷ määrati kindlaks eesmärk, mille kohaselt tuleb 2050. aastaks heidet vähendada vähemalt 60 % võrreldes 1990. aasta tasemega ning 2030. aastaks peab heidet vähendama ligikaudu 20 % võrreldes 2008. aasta tasemega. Kasvuhoonegaaside heitkogused suurenesid ajavahemikul 1990–2007 33 %, kuid on sellest ajast alates kahanenud tänu kõrgetele naftahindadele, töhusamatele sõiduautodele ja liikuvuse kasvu aeglustumisele. Eeldatakse, et see suundumus jätkub kuni 2020. aastani, kuid pärast 2020. aastat on valge raamatu eesmärkide saavutamiseks vaja suuremaid jõupingutusi.

Transpordist tuleneva heite täiendavaks vähendamiseks on vaja, et terve transpordisüsteem liiguks järk-järgult transpordiliikide suurema integreerimise, väljaspool maanteed kasutatavate liiklusvahendite laiema rakendamise, arukate transpordisüsteemide kaudu transpordivoogude parema haldamise ning uue käivitus- ja navigatsioonitehnoloogia ning alternatiivkütuste alase laiaulatusliku innovatsiooni ja kasutuselevõtu suunas. Seda suundumust tuleb toetada moodsa ja ühtse taristu kavandamise ning taristukasutuse arukama hinnakujunduse kaudu. Liikmesriigid peaksid samuti kaaluma, kuidas kütuste ja sõidukite maksustamist saaks rakendada kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks transpordisektoris kooskõlas komisjoni energiatoodete maksustamist käsitleva ettepanekuga¹⁸.

Rahvusvahelisel tasandil peaks EL osalema aktiivselt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni tegevuses, et luua 2016. aastaks lennundussektoris üleilmne turupõhine

¹⁷ KOM(2011) 144

¹⁸ KOM(2011) 169

mehanism, mida hakatakse rakendada alates 2020. aastast. Meretranspordist tekkivate heitkoguste puhul viib komisjon ellu oma strateegia kõnealuse sektori põhjustatud heite arvessevõtmiseks ELi kasvuhoonegaaside heite vähendamise poliitikas¹⁹ ning teeb Rahvusvahelise Mereorganisatsiooniga koostööd, et kujundada välja üleilmne lähenemisviis heitkoguste vähendamiseks vajalikul määral selleks kõige sobivamate meetmete abil.

4.2 Põllumajandus ja maakasutus

Põllumajanduse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektorid täidavad mitmeid eesmärke, näiteks toidu, sööda, tooraine ja energia tootmise, keskkonnakvaliteedi parandamise ning kliimamuutuste tagajärgede leevendamise ja nendega kohanemise valdkonnas. Kõnealune sektorite kombinatsioon tekitab kasvuhoonegaase, kuid samas ka seob neid atmosfääris. Näiteks seostatakse loomakasvatust ja väetiste kasutamist heite tekkega, samas kui rohumaa majandamise ja agrometsandusmeetmete abil on võimalik atmosfääris CO₂ sisaldust vähendada.

Praegu käsitletakse kõnealust heidet ja selle sidumist ELi kliimapoliitika eri osades. Muud põllumajandusest tulenevat heidet kui CO₂-heidet hõlmab jõupingutuste jagamist käsitlev otsus, samas kui maakasutuse ja metsandusega seotud CO₂-heide ja selle sidumine ei kuulu ELi-sisese kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi raamesse, kuid neid võetakse arvesse rahvusvaheliste kohustuste puhul. Et tagada kõigi sektorite kulutõhus panus kliimamuutuste leevendamiseks tehtavatesse jõupingutustesse, peaks 2030. aasta kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk hõlmama nii põllumajandust, maakasutust, maakasutuse muutumist kui ka metsandust. Kavas on teha täiendav analüüs, mille eesmärk on hinnata leevendamisevõimalusi ning leida sobivaim poliitiline lähenemisviis, mis võiks seisneda näiteks ühes tulevikus vastuvõetavas jõupingutuste jagamist käsitlevas otsuses HKSi väliste sektorite kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohta või täiesti eraldi sambas või nende kahe meetme kombineerimises. Kaasnevad poliitikameetmed peaksid tuginema ka ühise põllumajanduspoliitika kohase keskkonnasäästlikkuse suurendamise kogemustel ning tagama kooskõla liidu muu poliitikaga.

4.3 CO₂ sidumine ja säilitamine

ELi energia- ja CO₂-mahukate tööstussektorite kasvuhoonegaaside heitkoguseid tuleb oluliselt vähendada, et saavutada kooskõla ELi pikaajalise kasvuhoonegaaside eesmärgiga. Kuna oleme jõudmas tõhususe teoreetilise piirini ja teatavate sektorite puhul on protsessiheidet vältimatud, võib CO₂ sidumine ja säilitamine olla ainus võimalus tööstusprotsessidest tulenevate otseheidete vähendamiseks pikemas perspektiivis vajalikul määral. Seega tuleb järgmisel aastakümnel suurendada jõupingutusi CO₂ sidumise ja säilitamisega seotud teadus- ja arendustöö ning tööstuslike näidisprojektide alal, et kõnealuse tehnoloogia saaks 2030. aastani kestva perioodi jooksul kasutusele võtta. Vajalik on toetav ELi raamistik, mis toimib enampakkumistest saadavate tulude jätkuva ja tõhustatud kasutamise kaudu.

Elektrienergia sektoris võiks CO₂ sidumine ja säilitamine olla peamine fossiilkütustel põhineva tootmise puhul kasutatav tehnoloogia, mis võimaldab toota nii baaskoormuselektrienergiat kui ka tasakaalustavat võimsust elektrisüsteemis, kus suureneb muutlikest taastuvatest energiaallikatest toodetava energia osakaal. Fossiilsete maavaradega ja/või fossiilkütusterikka energiaallikate struktuuriga liikmesriigid peaksid CO₂ sidumist ja säilitamist turustamiseelset etappi toetama kulude vähendamiseks ning selleks, et võimaldada tehnoloogia kasutuselevõtmine järgmise aastakümne keskpaigaks. Selleks tuleb välja

¹⁹ COM(2013) 479

arendada piisav CO₂ säilitamise ja transpordi taristu, mida EL võiks rahaliselt toetada näiteks Euroopa ühendamise rahastust ja võimalikest tulevastest rahastamisvahenditest.

4.4 Innovatsioon ja rahastamine

2020. aasta raamistiku kohaselt on Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava (SET-kava) kaudu suurendatud kogu liidu teadus- ja arendustöö investeeringute summat 3,2 miljardilt eurolt 5,4 miljardi euronni aastas ning on liigutud tulevikus investeeringute juhtimiseks kasutatava ühtse ja integreeritud tegevuskava poole. Ajavahemikuks 2014–2020 on Euroopa Liit suurendamas investeeringuid energia ja kliimaga seotud teadus- ja arendustegevusse ning liidu uue teadusuuringute ja innovatsiooni programmi Horisont 2020 raames on ligikaudu 6 miljardit eurot pühendatud energiatõhususele, turvalisele, puhtale ja CO₂-heite vähendamist toetavale tehnoloogiale ning aruka energiakasutusega linnadele ja asulatele. Täiendavaid rahalisi vahendeid pakutakse ka finantsinstrumentide, avaliku ja erasektori partnerluste ning VKEdega seotud projektide jaoks.

Siiski peab EL pärast 2020. aastat kehtima hakkava kliima- ja energiapoliitika raamistiku toetamiseks suurendama oma jõupingutusi teadus- ja innovatsioonipoliitika valdkonnas. Tuginedes praeguse SET-kava alusel tehtud edusammudele tuleks hakata mõtlema, milline on parim viis teadus- ja innovatsioonipoliitika arendamiseks ning mida tuleks protsessi käigus esmatähtsaks pidada. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, kuidas kiirendada kulude vähendamist ning vähese CO₂-heitega tehnoloogialahenduste (taastuvad energiaallikad, energiatõhusus ning vähese CO₂-heitega tööstusprotsessid mitmesugustes sektorites) turuleviimist. Nimetatud eesmärkide saavutamiseks tuleks suurendada investeeringuid suurtesse näidisprojektidesse, uuenduslike tehnoloogialahendustega seotud nõudluse stimuleerimisele ja kogu ühtsel turul asjakohaste õigusraamistike tagamisele. Tõendusmaterjal näitab, et uue energiatehnoloogia arenedes võib oodata kulude vähenemist 30–80 % võrra.

Eespool nimetatud toimingute raames võiks HKS-i kaudu saadud tulu kasutada vähese CO₂-heitega näidisprojektide (näiteks taastuvate energiaallikate ja energiatõhususega seotud projektide) rahastamiseks ning võimendada erasektori investeeringuid Euroopa Investeerimispannga kaudu. Tööstussektorite välja töötatud edenemiskavad vähese CO₂-heitega majanduseni jõudmiseks annavad tunnistust selgest vajadusest arendada ja laialdaselt tutvustada uuenduslikke vähese CO₂-heitega tööstusprotsesse ning uusi suure lisandväärtusega ja vähese CO₂-heitega tooteid. Koosõlas liidu innovatsiooni- ja tööstuspoliitika arutatakse võimalust kasutada laiendatud NER300-süsteemi HKSist saadava tulu rakendamiseks tööstussektori ja energeetikasektori uuenduslike vähese CO₂-heitega tehnoloogialahenduste tutvustamise otstarbel. Osa enampakkumistest saadavast tulust võiks kasutada ka kasvuhoonegaaside mõju täiendavate leevendusmeetmete stimuleerimiseks, näiteks taastuvate energiaallikate riiklike toetuskavade ühtsuse ja järjepidevuse suurendamise kaudu või võrguühenduste lisamise ja arukate võrkude kasutuselevõtu kaudu, keskendudes väiksema investeerimissuutlikkusega liikmesriikidele.

On selge, et liidu äsja heakskiidetud programmid pakuvad liikmesriikidele märkimisväärsed võimalusi taastuenergia edendamise ja energiatõhususe miinimumtaseme suurendamise valdkonnas. Ajavahemikul 2014–2020 on EL-i vahendid kättesaadavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu, kus on vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku temaatilise eesmärgi jaoks eraldatud vähemalt 23 miljardit eurot. See näitab, et EL-i toetus taastuvate energiaallikate, energiatõhususe, vähese CO₂-heitega linnatranspordi ja arukate võrkude massilisele rakendamisele on märkimisväärselt suurenenud. Palju suuremat tähelepanu tuleks pöörata uute finantsinstrumentide struktureerimisele ja kasutamisele (või olemasolevate

finantsinstrumentide rekapiitalseerimisele), mis suurendaks investorite usaldust ja võimaldaks seega riiklike rahastamisvahendeid tõhusamalt erakapitali kaasamiseks kasutada.

Tuleb hakata mõtlema sellele, milliseid vahendeid oleks vaja pärast 2020. aastat kliimamuutuste ja energiaga seotud probleemide (sealhulgas liikmesriikide jaoks punktis 2.1 kirjeldatud hinnaerinevustest tulenevate tagajärgede) lahendamiseks. Samuti on oluline arendada finantskorraldust ja hõlbustada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele. Selliste vahenditega tuleks samuti suurendada piirkondlike ja kohalike omavalitsuste võimalusi investeerida vähese CO₂-heitega arenguvõimalustesse ja neid ära kasutada, nagu praegu tehakse liidu arukate linnade algatuse abil, mis toetab linnades ja piirkondades võetavaid ambitsioonikad ja teedrajavaid meetmeid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 40 % võrra 2020. aastaks energia säästva kasutamise ja tootmise kaudu²⁰.

5. RAHVUSVAHELINE KONTEKST

Uue 2030. aasta raamistiku puhul tuleb võtta arvesse praegust rahvusvahelist olukorda ja eeldatavaid arengusuundi. Energiamaastikul on toimumas põhjalikud muutused. On selge, et ajavahemikul kuni 2030. aastani suureneb energianõudlus kogu maailmas, eelkõige Aasias, millest tulenevalt on oodata süsivesinike impordi kiiret suurenemist sellistes riikides nagu Hiina ja India. Suureneva energianõudluse peaks osaliselt rahuldama tänu tehnoloogia arengule kasutusele võetavad uued ressursid (avamere tuuleenergia, töhustatud taaskasutamismeetodid, mittekonventsionaalsed energiaallikad) ning nendega seotud tootmise ja kaubateede geograafiline mitmekesistamine (eelkõige veeldatud maagaasi puhul). Kõnealused arengusuunad avaldavad tugevat mõju energia kaubavoogudele ja energiahindadele ning seeläbi suurel määral impordist sõltuvale ELile. Samal ajal loob energiavoogude üleilmastumine ja rahvusvaheliste osalejate üha suurem mitmekesisus tingimused, mis soodustavad eeskirjadel põhinevat ülemaailmset energijuhtimist käsitleva uue lähenemisviisi väljatöötamist.

Liidu rahvusvahelised partnerid on teinud erineva tulemuslikkusega jõupingutusi kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks. Kopenhaageni ja Cancuni konverentside kohustuste võtmise protsessi alt üles suunatud iseloom oli oluline, kuigi ebapiisav samm kaasavama korra suunas, mille tulemusena võtsid Hiina, India, Brasiilia, USA, EL ja veel rohkem kui 100 riiki (kust pärineb kokku rohkem kui 80 % kõigist maailma heitkogustest) kohustuse rakendada ühiselt konkreetset kliimapoliitikat. Üldiselt aga on kliimameetmed olnud killustatud ja neid on kohandatud vastavalt konkreetsetele majandustingimustele. 38 arenenud riiki, sealhulgas EL, liikmesriigid ja Island, on Kyoto protokolliga teise perioodi raames võtnud õiguslikult siduva heidete vähendamise kohustuse, mille tulemusena peaks nende keskmine heitkoguste tase kahanema vähemalt 18 % võrreldes 1990. aasta tasemega. Kuigi riikide arv on esimese kohustusperioodiga võrreldes ühe võrra suurem, ei ole Jaapan, Uus-Meremaa ega Venemaa Föderatsioon uusi kohustusi võtnud.

3. tekstikast. Rahvusvahelised edusammud kasvuhoonegaaside heite vähendamisel.

2012. aastal kasvas CO₂-heid ülemaailmselt 1,1 % võrra, mis oli madalam kui näitaja keskmiselt 2,9 %-ne iga-aastane kasv viimase aastakümne jooksul. Peamised CO₂-heidetajad on nüüd Hiina (29 % ülemaailmsest heitest), Ameerika Ühendriigid (16 %), EL (11 %), India (6 %), Venemaa Föderatsioon (5 %) ja Jaapan (3,8 %).

Alates 1990. aastast on Hiina CO₂-heitkogused suurenenud jõuliselt ligikaudu 290 % võrra

²⁰

<http://setis.ec.europa.eu/set-plan-implementation/technology-roadmaps/european-initiative-smart-cities>

ning pärast 2005. aastat on heitkogused kasvanud ligikaudu 70 % võrra. Hiina kasvuhoonegaaside heide inimese kohta on nüüd peaaegu 7 tonni, ehk ligikaudu samal tasemel ELi vastava näitajaga.

2012. aastal vähenes USA CO₂-heide 4 % võrra ning pärast 2005. aastat on see vähenenud enam kui 12 % võrra. USA heide inimese kohta on siiski palju suurem; see näitaja oli 2012. aastal 16,4 tonni. Heite märkimisväärse vähenemine tuleneb peamiselt kivisöe asendamisest omamaise kildagaasiga elektritootmise sektoris.

Indias suurenes CO₂-heide 2012. aastal 6,8 %, aastatel 2005–2012 53 % ja on pärast 1990. aastat kasvanud 200 % võrra, kuid heide inimese kohta on endiselt palju väiksem kui ELis, nimelt 2 tonni.

Jaapani heitetase püsib ajavahemikul 2005–2012 muutumatuna, kuid on alates 1990. aastast suurenenud ning suureneb veelgi. Jaapan piiras hiljuti pärast Fukushima tuumaavariile järgnenud energiapoliitika läbivaatamist märkimisväärselt oma kavatsusi seoses kasvuhoonegaaside heite vähendamisega 2020. aastaks. Sama on teinud Austraalia ja Kanada.

Hiina on nüüd ELi kõrval suurim taastuvenergia investor ning on käivitanud mitu piirkondlikku HKSi, mis hõlmavad peamisi majanduspiirkondi, eesmärgiga töötada välja riiklik süsteem, mille puhul on esmatähtis kohalik õhusaaste ja energiajulgeolek. USAs on kasvuhoonegaaside heide vähenenud kooskõlas riigi eesmärgiga, mille kohaselt heidet tuleb 2020. aastaks vähendada 17 % võrreldes 2005. aasta tasemega; heite vähenemise põhjuseks ei ole ainult üleminek kivisöelt gaasile, vaid ka rangemate CO₂-heite normide kehtestamine autode jaoks, taastuvate energiaallikate üha laialdasem kasutamine ning erasektori aktiivsus suurte investeringute tegemisel uutesse tehnoloogialahendustesse ja innovatsiooni. Brasiilia on teinud edusamme metsade ulatusliku raadamise peatamise alal. Kuigi EL on praegu vähese CO₂-heitega tehnoloogialahenduste valdkonna üleilmne liider, on muudel suure ja kiirelt areneva majandusega riikidel tekkinud strateegiline huvi nendel uutel turgudel konkureerida. Uued kliima- ja energiaalased ambitsioonid võimaldavad Euroopal säilitada teerajaja eelise kõnealustel kiiresti kasvavatel üleilmsetel turgudel.

Üldiselt ei ole kliimasoojenemise leevendamiseks kavandatud meetmed piisavad selleks, et saavutada eesmärki, mille kohaselt ülemaailmne temperatuuritõus ei tohiks ületada 2°C²¹. Seepärast algatasid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised 2011. aastal protsessi, mille eesmärk on sõlmida 2015. aasta detsembris Pariisis uus rahvusvaheline leping, mille tingimusi kohaldataks kõigi osaliste suhtes ja mis hõlmaks 2020. aastale järgnevat ajavahemikku. Osalised peaksid olema valmis oma panustest teatama 2015. aasta esimeseks kvartaliks, et jääks piisavalt aega aruteluks ja hindamiseks seoses kokkulepitud eesmärgiga, mille kohaselt ülemaailmne temperatuuritõus ei tohiks ületada 2°C. Liit peaks olema valmis täitma oma rolli ja võtma täiendavaid ambitsioonikaid meetmeid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ning taastuvenergia ja energiatõhususe edendamiseks. Kõnealuste meetmete võtmine on meie enda huvides, kuid lisaks peame kutsuma oma rahvusvahelisi partnereid üles sarnasele tegevusele, et võidelda ülemaailmselt kliimamuutustega. Suurem rahvusvaheline aktiivsus aitaks samuti kaasa liidu tööstusbaasi konkurentsivõime säilitamisele pikas perspektiivis.

²¹ UNEP: The Emissions Gap Report 2013 (ÜRO Keskkonnaprogrammi 2013. aasta aruanne heitkoguste erinevuste kohta).

6. EDASISED SAMMUD

Komisjon on seisukohal, et 2030. aasta uue kliima- ja energiapoliitika raamistiku põhielementide hulka peaks kuuluma ELi tasandil kehtestatav kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk, mis jagatakse liikmesriikide vahel õiglaselt siduvate riiklike eesmärkide kaudu; heitkogustega kauplemise süsteemi reform; ELi tasandil taastuenergia osakaalu eesmärgi kehtestamine ning energia- ja kliimapoliitika uue Euroopa juhtimisprotsessi väljakujundamine liikmesriikide konkurentsivõimelise, turvalise ja säästva energia kavade põhjal. Energiatõhusus mängib liidu kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel jätkuvalt olulist rolli ning 2014. aasta jooksul viiakse lõpule seda valdkonda käsitlev läbivaatamine.

Komisjon kutsub nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles leppima 2015. aasta detsembris Pariisis lõppevate läbirääkimiste osana 2014. aasta lõpuks kokku, et EL peaks 2015. aasta alguseks võtma kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heidet 40 % võrra. Liit peaks samuti olema valmis andma oma panuse ÜRO peasekretäri poolt 2014. aasta septembris korraldataval tippkohtumisel.

Lisaks kutsub komisjon nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles toetama ELi tasandi eesmärki, mille kohaselt tuleks saavutada olukord, kus 2030. aastaks moodustab taastuenergia vähemalt 27 % ELis tarbitavast energiast; selle saavutamiseks võtaks liikmesriigid endale ise selged kohustused, mida toetatakse ELi tasandil rakendusmehhanismide ning näitajate tõhustamisega.

Komisjon kutsub nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles toetama ka komisjoni lähenemisviisi tulevasele kliima- ja energiapoliitikale ning komisjoni ettepanekut luua lihtsustatud, kuid tõhus juhtimissüsteem kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks.